

2022 MÁRC 04.

Az irat elektronikus iratról készített másolat

| | | | |
|----------------------------|--|--------------------------|-------------------------|
| Alkotmánybíróság | | ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG | |
| 1015 Budapest | | Ügyszám: IV/00805-0/2022 | |
| Donáti u. 35-45. | | Érkezett: 2022 MÁRC 24. | |
| Tisztelt Alkotmánybíróság! | | Példány: 1 | Kezelőiroda: <i>eli</i> |
| | | 9 db | |

| | |
|-------------------|--|
| ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG | |
| PÉLDÁNY: IV | |
| MELLÉKLET: KÖZTÜK | |
| PÉLDÁNY: IV | |
| MELLÉKLET: KÖZTÜK | |
| PÉLDÁNY: IV | |
| MELLÉKLET: KÖZTÜK | |
| PÉLDÁNY: IV | |
| MELLÉKLET: KÖZTÜK | |

Alulírott dr. T. Tóth Balázs ügyvéd ([redacted])

[redacted] a mellékletként csatolt meghatalmazás alapján (1. sz. melléklet: Ügyvédi meghatalmazás) [redacted]

[redacted] indítványozó (a továbbiakban: Indítványozó) képviselőként eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság által Pfv.IV.20.865/2021/4. szám alatt hozott jogerős ítélettel szemben az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.865/2021/4. számú ítéletét – a Fővárosi Ítéltábla másodfokú, 8.Pf.20.057/2021/7. számú ítéletének érintetlenül hagyásával – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, mivel az sérti az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésben foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való alapjogát.

Indítványomat az alábbiakra alapozom:

I. Tényállás

A közérdekű adatok igénylése

1. Az Indítványozó 2019. január 16-án közérdekű adatigényléssel fordult az Országos Bírósági Hivatalhoz (a továbbiakban: OBH), és három adatkör tekintetében kérte az

információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 28. § (1) bekezdése alapján adatok kiadását.

- a. Egyrészt kérte az „*Egyes törvényeknek a közigazgatási bíráskodás felállításával összefüggő módosításáról*”, illetve „*Egyes törvényeknek a közigazgatási bíráskodás megújításával összefüggő módosításáról*” címet viselő törvény tervezetének tárgyában az OBH által készített véleményt (az adatigénylés ezen része a továbbiakban: I. pont).
 - b. Másrészt a „*Létszám bővítés a közigazgatási és munkaügyi ügyzakban: 89 elbírált álláspályázat*” címmel, 2018. június 12-én a [https://birosag.hu/media/aktualis/ letszambovites-kozigazgatasi-es-munkaugyi-ugyzakban-89-elbiralt-allaspalyazat](https://birosag.hu/media/aktualis/latszambovites-kozigazgatasi-es-munkaugyi-ugyzakban-89-elbiralt-allaspalyazat) címen közzétett közlemény által hivatkozott egyes adatokat (az adatigénylés ezen része a továbbiakban: II. pont).
 - c. Harmadrészt a 2012. január 1-től a Fővárosi Törvényszékre és a Fővárosi Ítéltáblára szóló bírói pályázatok esetén az eltérésekre [v.ö. a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 18.§ (3)-(5) bekezdései] az OBH elnöke által tett írásbeli javaslatot és az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) ülésén előadott szóbeli indokolásról szóló jegyzőkönyveket. Ez utóbbi pont kapcsán a felperes az elsőfokú eljárás során leszállította a keresetét akként, hogy nem kérte kiadni az OBT ülésén előadott szóbeli indokolásról szóló jegyzőkönyveket (az adatigénylés ezen része a továbbiakban: III. pont).
2. Az OBH az adatigénylést megtagadta, az I. pont szerinti adatok tekintetében arra hivatkozott, hogy azok döntés megalapozását szolgálják; a II. pont esetében előadta, hogy a kért adatok személyes adatoknak minősülnek; a III. pontnál szintén azzal érvelt, hogy azok döntés megalapozását szolgálják, illetve az érintett bírák személyes adatai, azaz nem közérdekű adatok.

Első- és másodfokú ítéletek

3. Az Indítványozó a kért adatok kiadása iránt pert indított, keresetét azonban a Fővárosi Törvényszék 62.P.21.019/2020/8. számú ítéletével mindhárom pontra kiterjedően elutasította.
4. Az Indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.057/2021/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az OBH-t kötelezte, hogy az I. valamint III. pont szerinti adatokat a személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett

adja ki az indítványozó részére. A másodfokú bíróság az I. pontban szereplő adatokkal kapcsolatban kifejtette, hogy azok nem vitásan közérdekű adatok, kiadásuk megtagadására pedig csak az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdései alapján lenne lehetőség, amennyiben az adatkezelő megfelelően indokolja a törvényben foglalt feltételek fennálltát, vagyis azt, hogy mely döntés megalapozását szolgálja a kiadni kért közérdekű adat, és a közérdekű adat kiadása mennyiben befolyásolja a szóban forgó döntés meghozatalát, illetve az igényelt adatok megismerése a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását mennyiben veszélyeztetné. Habár ezt a mérlegelést az elsőfokú bíróság elvégezte, azonban a másodfokú bíróság szerint, tekintettel a kiadni kért vélemény összegző, azaz szükségképpen anonim voltára, a jogalkotási folyamat befejezettségére, továbbá a kérdéses jogszabály hatályon kívül helyezésére, tévesen állapította meg, hogy az adatok kiadása veszélyeztetné a feladat- és hatásköreinek illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását. A III. ponttal kapcsolatban kifejtette, hogy az OBH elnökének a Bjt. 18. § (3)-(5) bekezdések alapján eltérésre tett javaslata nem minősíthető teljes egészében személyes adatnak, a személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett kiadható. Emellett, az adatok döntés-előkészítő jellegével összefüggésben nem látta bizonyítottnak a másodfokú bíróság az Infotv. 27. § (6) bekezdés második fordulatában foglalt feltétel fennálltát.

A Kúria ítélete

5. Az OBH felülvizsgálata nyomán eljáró Kúria a 2021. november 17-én meghozott, az indítványozó részére 2022. január 3. napján elektronikus úton kézbesített, Pfv.IV.20.865/2021/4. számú ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
6. Az I. ponttal kapcsolatban a Kúria kifejtette, hogy az döntés megalapozását szolgáló adatnak minősül, az Infotv. 27. § (6) bekezdése alapján pedig az ilyen adat kiadása megtagadható többek között akkor, ha az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. A Kúria álláspontja szerint az Infotv. vonatkozó bekezdése azt kívánja meg, hogy a veszélyeztetés megállapítható legyen, amiből nem következik annak bizonyításának a kötelezettsége, hogy az illetéktelen külső befolyásolás mindenképpen bekövetkezik.
7. A Kúria érvelése szerint az OBH bizonyította ennek a veszélyeztetésnek a meglétét. Az Ítélet szerint egyrészt a véleményezésre nem a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról

szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (1) bekezdés e) pontja alapján került sor, mivel ekkor még a jogszabály tervezete nem volt nyilvános. Másrészt a Kúria bizonyítottan látta azt, hogy az összefoglaló vélemény miatt a bíróságok támadhatóvá válhatnak, amely miatt „*elnehezülhetne*” a szakmai véleménynyilvánítás. Harmadrészt a Kúria értelmezése szerint sérülhetne a pártatlanság látszata, mivel a hatalmi ágak elválasztásának alkotmányos rendszerében a jogalkotót szükségszerűen nem köti a bíróságok által készített vélemény, azzal ellentétes jogszabályt is alkothat, amelyeket a bíróságoknak ettől függetlenül alkalmazniuk kell, emiatt pedig a vélemény nyilvánosságra kerülése „*alkalmas lehet a jogalkalmazói tárgyilagosság nyilvánosság előtti megkérdőjelezésére, vagyis a törvényes működési rend megzavarására.*” A Kúria álláspontja szerint az, hogy a jogszabályt már hatályon kívül helyezték, nem releváns, mivel „*a jogalkotó bármikor dönthet úgy, hogy »újrakodifikálja« az adott kérdést*” Továbbá Ítélet szerint az a szempont, hogy „*a törvényjavaslat nyilvánossá vált az Országgyűlés elé terjesztéssel, azért súlytalan, mert a felperes I. keresete nem az Országgyűléshez benyújtott törvényjavaslat véleményezésére vonatkozott.*” {Ítélet [26] bekezdés}

8. A III. ponttal kapcsolatban a Kúria kifejtette, hogy mivel a bírói pályázat esetén nem általánosan a bírói hivatásra való alkalmasság tárgyában, hanem egy konkrét álláshellyel összefüggésben születik döntés, amely nem hatósági vagy más közigazgatási döntés, hanem az OBH elnökének Bszi. 76. § (5) bekezdésen alapuló személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozott döntése. A bíró személyes adatainak védelme a bírói független jogállás része, és egy szűk adatkörtől eltekintve a bíró személyes adatai nem tartoznak a közérdekű adatok körébe. Mindezek alapján a Kúria szerint tévesen kötelezte a másodfokú ítélet az OBH-t a III. ponttal érintett adatok kiadására

II. Eljárási kérdések, befogadhatóság

Alaptörvényben foglalt jog sérelme, érintettség, jogorvoslati lehetőség hiánya

9. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja alapján jogállástól függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt.

10. Az Ítélet nyomán a jelen indítvány érdemi indokolásában kifejtetteknek megfelelően sérült az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésben foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való alapjoga, mivel a döntés eredményeképpen az OBH nem volt köteles kiadni részére a megjelölt közérdekű adatokat.
11. Jelen ügyben az indítványozó az alapulfekvő bírósági eljárásban fél (felperes) volt, rá a Határozat rendelkezést tartalmaz, jogaira közvetlenül kihat.
12. A Kúria ítéletével szemben további jogorvoslati lehetőség nem áll a rendelkezésére.

Bírói döntést befolyásoló alaptörvény-ellenesség, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

13. Az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
14. A közérdekű adatok megismeréséhez való jognak, tágabban pedig az információs szabadságnak, ahogy arra az Alkotmánybíróság is számos döntésében rámutatott, lényeges szerepe van véleménynyilvánításhoz való jog biztosításával kapcsolatban {Lásd például 21/2013. (VII. 19.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) [31] bekezdés}. A testület korábbi döntésében is kiemelte, hogy „gyakran előkérdése és feltétele a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorolhatóságának.” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.] Kiemelt szerepe van az állampolgári ellenőrzésben és az állam demokratikus működésében. Jelen ügy központi kérdése, hogy egyrészt a bíróságok szervezetével kapcsolatos jogalkotást a leginkább érintett és szakértelemmel rendelkező szervek, maguk a bíróságok miként véleményezték, valamint, hogy az Országgyűlés által közvetlenül megválasztott, a bíróságok igazgatásában kulcsszerepet játszó OBH elnök miként gyakorolta a bírói pályázatok során a bírói tanács véleményétől való eltéréshez való jogát. Ezek az információk alapvetőek egy demokratikus jogállamban, és az, hogy azok mennyiben férhetőek hozzá az állampolgárok által közérdekű adatigénylés által, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Emellett, ahogy azt az indítvány érdemi indokolása bemutatja, a Kúria döntését az Alaptörvényi keretek téves értelmezése alapvetően befolyásolta. Indítványozó álláspontja szerint tehát az Abtv. 29. §-ben foglalt, egyébként alternatív feltételek mindegyike teljesül.

Határidő

15. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés alapján jelen alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés, azaz az Ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani.

16. A Kúria döntését 2021. január 3. napján elektronikus úton kézbesítették az indítványozó részére, tehát a törvényben foglalt határidőt 60 napos határidőt megtartotta, amely 2022. március 4. napján jár le.

III. Az indítvány érdemi indokolása

17. Az indítványozó álláspontja szerint az Ítélet az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésben foglalt közérdekű információhoz való alapjogának sérelmét okozza azáltal, hogy (i) az I. ponttal összefüggésben alaptörvény-ellenes módon határozza meg a döntés megalapozását szolgáló adatok körét, valamint azt, hogy az ilyen adatok kiadása milyen feltételek mentén tagadható meg; továbbá (ii) alaptörvényellenesen módon tagadta meg a III. ponttal kapcsolatban a közérdekű adatok kiadását, amikor a felmerülő aggályok anonimizálás útján is kiküszöbölhetőek lettek volna.

ad (i) Az Ítélet az I. ponttal összefüggésben alaptörvény-ellenes módon határozza meg a döntés megalapozását szolgáló adatok körét, valamint azt, hogy az ilyen adatok kiadása milyen feltételek mentén tagadható meg

A) Az OBH véleményét az Alaptörvény keretei között nem lehet döntést megalapozását szolgáló adatnak minősíteni

18. Indítványozó elsősorban rámutat arra, hogy ahogy arra az elsőfokú eljárásban valamint a fellebbezésben is hivatkozott, az I. pontban foglalt, az „Egyes törvényeknek a közigazgatási bíraskodás felállításával összefüggő módosításáról”, illetve „Egyes törvényeknek a közigazgatási bíraskodás megújításával összefüggő módosításáról” címet viselő törvény tervezetének tárgyában az OBH által készített vélemény nem döntés megalapozását szolgáló adat, következésképpen nem képezhet kivételt az alól az Alaptörvényből és Infotv.-ből is következő főszabály alól, hogy a közérdekű adatokat az mindenkinek, így az indítványozónak is, joguk van megismerni.
19. A döntés megalapozását szolgáló (korábbi fogalomhasználattal „döntés-előkészítő”) adatok kivétel-státuszának igazolása kapcsán az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy ezen adatok azért kivételek a főszabály alól, mert „*garanciális intézménye a köztisztviselői munka színvonalának és hatékonyságának, hogy a köztisztviselők döntés-előkészítése szabadon, informálisan és a nyilvánosság nyomásától mentesen folyik.*” Arra is rámutatott a testület, hogy pont ezért „*az aktanyilvánosság a közbülső munkaanyagokra nem, hanem csak a végeredményre vonatkozik.*” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 190–191.] A döntés megalapozását szolgáló adatok kivételstátusza tehát azért indokolt, mert fontos,

- hogy a döntés meghozatalában részt vevő személyek a végleges döntést megelőző folyamatban szabadon, az esetleges jövőbeli külső nyomásoktól és kérdőre vonásoktól mentesen nyilváníthassanak véleményt. Ez azonban nem terjed ki a végeredményre, csak a közbülső munkaanyagokra.
20. Ezzel összhangban rendelkezik úgy az Infotv. 27. § (5) bekezdése, hogy „*[a] közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános.*”
21. Az indítványozó álláspontja szerint a jogszabályok OBH általi véleményezése a fenti alkotmányos igazolással összhangban nem értelmezhető döntést megalapozó adatként. A Bszi. 76. § (1) bekezdés e) pontja alapján a bíróságokat érintő jogszabályok kapcsán az OBH elnöke beszerzi a bíróságok véleményét és azokat összegezve véleményezi ezen jogszabályok tervezetét. Ebben az összefüggésben, az Infotv. 27. § (6) bekezdés alkotmánykonform értelmezése alapján a közfeladatot ellátó szerv az OBH, a döntése maga a jogszabálytervezetről alkotott vélemény, a döntés megalapozását szolgáló adat pedig a vélemény kialakítása során figyelembe vett közbülső munkaanyagok (részvélemények, álláspontok, stb.). A döntés megalapozását szolgáló adat különleges státuszának alkotmányos funkciójával összefüggésben kiemelendő, hogy a jogszabályok kapcsán született összegző OBH vélemény nyilvánosságra kerülése semmiképpen sem alkalmas arra, hogy nyomást gyakoroljon a döntési folyamatra, hiszen az véget ért akkor, mikor az OBH elnöke elkészítette az összegző véleményt. Nyomós indokok szólhatnak a mellett, hogy ezen összegző vélemény kialakításának folyamatában az egyes bíróságokról beérkező vélemények mint döntést előkészítő adatok kiadását az OBH megtagadja, hiszen így valóban befolyásolható lenne a folyamat, amelyben a véleményezés mint döntés megszületik. Azonban ezek az indokok nem állnak fenn a végleges vélemény kapcsán, amely a döntési folyamat végeredménye.
22. Ez következik a jogszabályalkotással kapcsolatos transzparenciakövetelményből is. A bíróságoknak a velük összefüggő jogszabálytervezetek kapcsán kialakított véleménye többes funkciót lát el, egyrészt segíti a jogalkotót, másrészt viszont az állampolgári ellenőrzést is, hiszen a tárgyban legkompetensebb intézményi körből szolgáltat véleményt a jogalkotással kapcsolatban. A jogalkotási folyamat nem értelmezhető az Infotv. alapján mint döntést megalapozó adatok összessége, mivel a jogalkotással szemben alkotmányos elvárás annak transzparens jellege.

23. A Kúria tehát alaptörvény-ellenesen tág módon, a közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmével állapította meg a döntést megalapozó adatok körét.
- B) Az OBH véleményével kapcsolatban alaptörvény-ellenesen állapította meg az Ítélet, hogy a közérdekű adat kiadása megtagadható
24. Az Indítványozó másodsorban hivatkozik arra, hogy – ahogy arra szintén hivatkozott mind az elsőfokú- mind a másodfokú eljárásban – még ha döntést megalapozó adatként kezelnék is az OBH jogszabálytervezetről készült összegző véleményét, az Ítélet az Infotv. 27. § (6) bekezdésben foglalt, a közérdekű adatigény elutasításának feltételeit olyan tág módon értelmezte, hogy sérült az Indítványozó közérdekű adatok megismeréséhez fűződő joga.
25. Az Abh. alapján a megtagadás jogszerűségéhez az adatokat kezelő szervnek kell bizonyítania, hogy a kért adatok konkrét döntés meghozatalát szolgálják; mindegyike érdemi kapcsolatban áll a közérdekű adatot kezelő szerv feladat- és hatáskörével; kiadása valóban befolyásolná az adatkezelő döntésének meghozatalát, vagy megghiúsítaná a döntés hatékony végrehajtását vagy ellehetetlenítené az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát {v.ö. Abh. [45]-[46], [58]}.
26. Az Abh. továbbá kifejti, hogy a „közérdekű adatok vonatkozásában a nyilvánosság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme kényszerítően indokolja, illetve elkerülhetetlenül szükségessé teszi. A korlátozást érintő ezen tartalmi követelmény egyik indoka az is, hogy ennek révén lehetővé váljon a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslat lehetősége, amelynek ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára is.” {Abh. [39]}
27. A 3069/2019. (IV. 10.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.2.) a testület kifejti, hogy „[a]nnak megakadályozása érdekében azonban, hogy a döntés megalapozását szolgáló adatok megismerésének szabályai [Infotv. 27. § (5)–(6) bekezdés] formális, bármikor felhívható, önkényes korlátozási alappá váljanak, megszorító értelmezést szükséges követni, illetve tartalmi, érdemi vizsgálatot kell folytatni.” {Abh.2. [41]}
28. Indítványozó álláspontja szerint az Ítélet ezeknek a feltételeknek nem felelt meg. Először is, hasonlóan az elsőfokú ítélethez, nem jelölte meg, hogy az igényelt adatok milyen belső döntés meghozatalát, milyen eljárás lefolytatását szolgálják, mivel a kért adat nem egy alperesi döntéselőkészítő adat, hanem egy lezárt folyamat eredményeként létrejött összegző vélemény egy jogalkotási eljárásban.

29. Másodszer nem világos az Ítélet alapján, hogy az esetleges veszélyre tekintettel miért lenne arányos a kért adatok nyilvánosságtól való elzárása a szükségesség-arányosság tesztjét alkalmazva, különösen annak figyelembevételével, hogy az igényelt véleményezés tárgya alapjául szolgáló törvényt az Országgyűlés már elfogadta, később azt hatályon kívül helyezték, az alkotmányos lábát a törvénynek alaptörvény-módosítással megszüntették. Az indítványozó álláspontja szerint az Ítélet az Abh.2-ben cizellált bizonyítási kötelezettséget olyan módon alkalmazza amely a „*közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését*” veszélyeztető kitélt többszörösen hipotetikus és rendkívül valószínűtlen veszélyeztetés esetén is alkalmazni rendeli, ezáltal sértve a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjogot.
30. Ezzel kapcsolatban a Kúria részben úgy érvel, hogy a hatalommegosztás rendszerében a jogalkotó nincs kötve a bíróságok által készített véleményhez, azzal ellentétes tartalmú törvényt is elfogadhat, ezáltal pedig a vélemény nyilvánosságra kerülése veszélyeztetné a pártatlan bíróságokba vetett hitet, mivel nyilvánvalóvá válna, hogy a bíróságok olyan jogszabályt alkalmaznak, amellyel nem értenek egyet. Indítványozó szerint ez az érvelés téves, ugyanis pont a hatalommegosztás rendszeréből, mint a modern kori demokráciák egyik legfőbb alapelvéből következik, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során nem mérlegelik a jogszabályok célszerűségét, azok alkalmazására a bíróságok és bírák ilyen irányú véleménye nem hathat ki. A bíróságok a törvényeknek alárendelve működnek, a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét értelmezik, elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban [vö. Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés, 28. cikk]. Habár speciális esetben, a bíróságokat érintő jogszabálytervezetek kapcsán véleményt nyilvánítanak, ahogy esetünknek is történt, azonban egyértelműen következik a hatalommegosztás rendszeréből és az Alaptörvény bíróságokra vonatkozó rendelkezéseiből, hogy az érvényesen elfogadott és az Alaptörvénnyel összhangban álló jogszabályt a bíróságoknak alkalmazniuk kell. Ez nem csak normatív értelemben van így, de a társadalom széles rétegei számára is ismert tény, amin nem változtat az, ha nyilvánosságra kerül, hogy a jogszabályalkotás során a végleges jogszabálytól eltérő álláspont jelent meg a bíróságok oldaláról. Ellenkező esetben ad absurdum azt is feltételezhetnénk, hogy a bíróként eljáró, de jogtudományi munkát is végző személyek tevékenysége is veszélyezteti a bíróságok pártatlanságába vetett hitet, hiszen a jogtudomány képviselői is gyakran kritizálják a hatályos jogszabályokat és de lege ferenda javaslatokat

tesznek, de senkinek sem jut eszébe, hogy ez megkérdőjelezné, hogy a kritizált jogszabályokat bíróként alkalmazni fogják. Indítványozó szerint az Ítéleti indokoláshoz képest éppen fordított a helyzet: ha az állampolgárok nem ismerhetik meg a jogalkotási folyamatban megfogalmazott szakmai érveket, akkor lesz kevésbé okuk arra, hogy a döntéseket szakmailag legitimnek, azaz megfelelő indokokon alapulónak tekintsék önkényes politikai döntés vagy esetleg alku helyett.

31. A Kúria másrészt úgy érvel, hogy nem releváns, hogy az adott jogszabályt már hatályon kívül helyezték, és annak alkotmányos lábát megszüntették, mivel a jogalkotó bármikor dönthet a hatályon kívül helyezett jogszabály újrakodifikálása mellett. Indítványozó szerint ez a rendkívül távoli, többszörösen hipotetikus helyzetből engedi meg korlátozni az indítványozó közérdekű adatok megismeréséhez való jogát. Ez nem felel meg az alkotmánybíróság gyakorlatának miszerint *„a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő korlátozásnak csak olyan mértéke tekinthető alkotmányosnak, ami egy demokratikus társadalomban kétséget kizáróan szükséges, »kényszerítően« indokolt, ugyanakkor a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos. A közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását pedig azonnal meg kell szüntetni, ha a korlátozást ezek a tartalmi követelmények már nem indokolják.”* (12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 226.) Nem tekinthető sem szükségszerű sem pedig arányos korlátozásnak az, amely azon alapul, hogy a kérdéses jogszabályt a jövőben valamikor a jogalkotó visszavezetheti, különösen úgy, hogy annak alkotmányos alapjait is hatályon kívül helyezték. Az alapjog korlátozását a Kúria egy előre nem látható, hipotetikus helyzettel látta igazoltnak, amely a jogalkotó és alkotmánymódosító hatalom együttes jövőbeli cselekményén alapul, amelynek jelen tudomásunk szerint nincs semmilyen aktualitása. Nem felel meg emellett az alkotmánybírósági gyakorlatból következő megszorító értelmezés követelményének sem.

ad (ii) Az Ítélet alaptörvényellenesen módon tagadta meg a III. ponttal kapcsolatban a közérdekű adatok kiadását

32. Az Indítványozó az adatigénylés III pontjában a Fővárosi Törvényszékre és a Fővárosi Ítéltáblára szóló bírói pályázatok tekintetében, az OBH elnökének az eltérésekkel kapcsolatos indokait kérte kiadni, amelyből jogszerűen törölhető az érintett személyes adata. Az indítványozó véleménye szerint az érintett nevének megismerése nélkül is kiemelt közérdek fűződik ahhoz, hogy a bíróvá válás folyamatában hozott döntések indokai utólag megismerhetőek legyenek akkor, amikor a bírói öngazgatás döntését felülbírálhatja egy, a bírói szervezettől mint hatalmi ágtól független hatalmi ág, az Országgyűlés által választott

személy. A független bíróságokba vetett bizalom végső soron a jogállam egyik, ha nem a legfontosabb garanciája, és ezt a bizalmat erősítheti, ha az állampolgárok megtudhatják, miért éppen azokból lett bíró egy pályázati eljárás végeredményeképpen, akiket a köztársasági elnök kinevezett.

33. Ezekkel az alkotmányos szempontokkal teljesen szembe megy az Ítélet. Nem derül ki, hogy a bírák személyes adatainak törlésével miért ne lenne kiadható az adat. Indítványozó újfent hivatkozik az Alkotmánybíróság gyakorlatára e tekintetben: *„Az adatkezelő szerv az alapjog biztosítása érdekében éppenséggel tevőleges magatartásra kötelezett, s e kötelességét az alapjog érvényesülése érdekében szükség esetén az adott dokumentumban található nem nyilvános adatok lefedésével, az igénylő által meg nem ismerhető személyes adatok anonimizálásával kell teljesítenie.”* {Abh.1. [64]}

*

Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria ítéletét – a Fővárosi Ítéletőktábla másodfokú, 8.Pf.20.057/2021/7. számú ítéletének érintetlenül hagyásával – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg

Az Indítványozó kéri az Abtv. 52. § (5) bekezdés alapján adatai zárt kezelését.

Budapest, 2022. március 3.



dr. T. Tóth Balázs

Melléletek:

1. sz. melléklet: Ügyvédi meghatalmazás

